

Водокроплення



Водокро́плення — у релігійних практиках — ритуальний акт оббризування водою, особливо освяченою. У християнстві — обрядова дія під час таїнства хрещення, альтернативна до занурення у воду або обливання.

Водокроплення виконують також як частину певних обрядів, наприклад, відновлення обітниць хрещення (здійснюють Римо-католицька церква та лютеранські церкви на Великдень).

Зміст

- 1 Рання християнська традиція
- 2 У Західних церквах
- 3 Джерела
- 4 Автор ВУЕ
- 5 Важливо!

Рання християнська традиція

Хоча термін «хрестити» традиційно пов'язують із семантикою «занурення» (грец. *βαπτίζω* — занурювати у воду), у Новому Завіті він вживається і в контексті повсякденного часткового обмивання (Лк. 11:38).

Хрещення обливанням (кропленням) дозволяли за виняткових обставин в апостольські часи. Про це, зокрема, пише «Дідахе»: «А щодо хрещення, хрестить так: після того, як все це виголосили, хрестить у воді живій в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Якщо ж не маєш живої води, хрести в іншій воді. Якщо ж не можеш у холодній — то в теплій. Якщо ж не маєш ні тієї, ні іншої, тричі вилий воду на голову в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа».

Звичною формою хрещення протягом перших століть поширення християнства і принаймні до 12 ст. було занурення. Проте, коли обставини не дозволяли людину занурити, здійснювали хрещення кропленням або обливанням. Є свідчення про вірян, які приймали хрещення у в'язниці в очікуванні мученицької смерті (де акт занурення був би важко-здійсненним або неможливим). Водокроплення було найпоширенішим способом здійснення таїнства над важкохворими, прикутими до ліжка (звідси його назва «хрещення хворих»).

Через рідкість застосування водокроплення виникали сумніви щодо правдивості такого способу хрещення, про що свідчать міркування Кипріяна Карфагенського. Відтак хрещення кропленням, як і обливанням, вважалося у той час перешкодою для священства.

У Західних церквах

На Заході хрещення кропленням і обливанням поступово стало звичайною практикою в наступні століття. Римо-католицька церква вважає хрещення кропленням дійсним лише в тому разі, якщо вода стікає по шкірі людини, а відтак воно є еквівалентом обливання. За наявності сумнівів здійснюється умовне хрещення.

Водночас деякі християнські деномінації обстоюють позицію, що хрещення не тільки кропленням, а й обливанням, слід вважати недійсним за жодних умов.

Джерела

- Біблія. Сучасний переклад з давньоєврейської та давньогрецької мов / За ред. о. Рафаїла Турконяка. Київ : Українське Біблійне Товариство, 2020. 1172 с.
- Дідахе: Наука дванадцятьох апостолів / Пер. з давньогрец. О. Кіндій. Львів : Свічадо, 2021. 48 с.
- Кодекс Канонів Східних Церков // Українська Греко-Католицька Церква. URL: <https://web.archive.org/web/20170704223353/http://old.ugcc.org.ua/CCEC/CCEC-toc.html>
- Codex Iuris Canonici // La Santa Sede. URL: http://www.vatican.va/archive/cod-iuris-canonici/cic_index_la.html

Автор ВУЕ

В. Е. Туренко

Покликання на цю статтю: Туренко В. Е. Водокроплення // Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/Водокроплення> (дата звернення: 2.02.2023).